

Huvudman

Vidarskolan AB (svb)
Organisationsnummer: 556657-8307
styrelsen@waldorfostersund.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Östersunds Waldorfskola i Östersunds kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 16 november 2023.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vidarskolan AB (svb) att senast den 31 oktober 2024 ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Vidarskolan AB (svb) inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Vidarskolan AB (svb) ska vidta följande åtgärder

1. Se till att eleverna ges undervisning i den omfattning som det beslutats om i huvudmannens timplan. Undervisningen ska omfatta den minsta garanterade undervisningstiden i musik i lågstadiet, slöjd och språkval i mellanstadiet samt bild i högstadiet, om inte avvikelser är beslutade genom beslut om anpassad studiegång, anpassad timplan eller prioriterad timplan. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur elevernas undervisningstid i dessa ämnen har schemalagts för läsåret 2024/25 samt hur eleverna som lämnade låg- respektive mellanstadiet vårterminen 2024 kompenseras för den undervisningstid eleverna gått miste om i ovanstående ämnen under läsåret 2023/24 (3 kap. 12 och 12 h §§ skollagen, 10 kap. 4–5 §§ skollagen samt 9 kap. 3 och 4 a §§ och bilaga 1 skolförordningen [2011:185]).
2. Se till att undervisningen i ämnet svenska i årskurs 1 bedrivs under ledning av lärare som ansvarar för undervisningen. Undervisningen ska ledas av legitimerade och behöriga lärare om inte någon av skollagens undantagsregler är tillämpliga. Personer som bedriver undervisning ska vara anställda som lärare. Om flera lärare ansvarar för undervisningen ska rektorn säkerställa att dessa lärare i samråd planerar undervisningen och bedömer eleverna. Inkom med en

redogörelse för vilken eller vilka lärare som ansvarar för undervisningen i svenska, anställningsavtal för berörda lärare samt underlag som styrker dennes legitimation och behörighet alternativt, om någon av skollagens undantagsregler är tillämpliga, dennes erfarenhet och utbildning. Huvudmannen ska även i förekommande fall redogöra för skälen till varför huvudmannen bedömt att en undantagsregel varit tillämplig för lärare som bedriver undervisning med stöd av en sådan undantagsregel samt för hur planering och bedömning gått till för det fall att flera lärare ansvarat för undervisningen (1 kap. 3 § och 2 kap. 13, 15 och 18–21 §§ skollagen).

3. Se till att all undervisning i ämnet svenska i högstadiet utgår från ämnets syfte och centrala innehåll. Detta innebär att skolan ska upphöra med att genomföra aktiviteter som inte utgår från ämnets syfte och centrala innehåll under tid som schemalagts till undervisning i svenska. Inkom med redogörelse för vilka åtgärder som vidtagits för att all undervisning i svenska i högstadiet ska utgå från ämnets syfte och centrala innehåll (1 kap. 11 § skollagen, 9 kap. 1 § skolförordningen och Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2022 (SKOLFS 2010:37), Lgr22, 5.18. Svenska).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Vidarskolan AB (svb) en anmärkning avseende brister rörande frånvarohantering. Vidarskolan AB (svb) ska senast den 31 oktober 2023 vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser särskilt stöd, hantering och förvaring av nationella prov och beslut om disciplinära åtgärder.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2022:4502) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomförde våren 2022 en tillsyn med verksamhetsbesök av Östersunds Waldorfskola i Östersunds kommun. Skolinspektionen beslutade den 7 november 2022 att förelägga Vidarskolan AB (svb) att vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande särskilt stöd och frånvarohantering.

Vidarskolan AB (svb) inkom den 1 mars 2023 med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet, och inom ramen för uppföljningsärendet gjorde Skolinspektionen ytterligare ett besök vid skolan.

Skolinspektionen beslutade i uppföljningsbeslut den 16 november 2023 att på nytt förelägga Vidarskolan AB (svb) att vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande särskilt stöd och frånvarohantering. Därtill beslutade Skolinspektionen att förelägga Vidarskolan AB (svb) att vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande garanterad undervisningstid, hantering och förvaring av nationella prov samt beslut om disciplinära åtgärder.

Vidarskolan AB (svb) har den 3 april 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har inom ramen för uppföljningsärendet genomfört ett besök på skolan. Skolinspektionen har intervjuat elever, lärare, personal från elevhälsan och rektorn samt tagit del av viss dokumentation. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Vidarskolan AB (svb) har följt föreläggandena i beslutet från den 16 november 2023 samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Undervisningstid

Skolinspektionen beslutade i uppföljningsbeslut den 16 november 2023 att förelägga Vidarskolan AB (svb) att vidta åtgärder avseende brister rörande garanterad undervisningstid. De påtalade bristerna bestod i att huvudmannen inte beslutat om fördelning av den garanterade undervisningstiden för respektive ämne inom de natur- och samhällsorienterande ämnena på mellan- och högstadiet samt att eleverna inte fick minst den garanterade undervisningstiden i natur- och samhällsorienterande ämnen i låg- och mellanstadiet respektive i hem- och konsumentkunskap, matematik och natur- och samhällsorienterande ämnen i högstadiet.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen beslutat om fördelning av den garanterade undervisningstiden för respektive ingående ämne inom de natur- och samhällsorienterande ämnena på mellan- och högstadiet. Av den beslutade timplanen framgår att den garanterade undervisningstiden uppnås för låg-, mellan- och högstadiet i samtliga ämnen.

Skolinspektionen har tagit del av samtliga scheman för läsåren 2021/22, 2022/23 och 2023/24 och sammanställt den schemalagda tiden per stadie i samtliga ämnen för elever som går i årskurs 3, 6 och 9 läsåret 2023/24. Sammanställningen visar att det i samtliga stadier finns ämnen där den faktiska undervisningstiden inte uppnår den av Skolverket fastställda stadieindelade timplanen. Det gäller följande ämnen i respektive stadium.

Lågstadiet

Ämne	Antal garanterade timmar undervisning	Faktisk utlagd undervisningstid (timmar)	Avvikelse (timmar)
Musik	70	59	-11

Mellanstadiet

Ämne	Antal garanterade timmar undervisning	Faktisk utlagd undervisningstid (timmar)	Avvikelse (timmar)
Slöjd	140	112	-28
Språkval	48	24	-24

Högstadiet

Ämne	Antal garanterade timmar undervisning	Faktisk utlagd undervisningstid (timmar)	Avvikelse (timmar)
Bild	100	88	-12
Idrott och hälsa	280	243	-37

Rektorn uppger att Skolinspektionens beräkningar för slöjd för mellanstadiet och idrott och hälsa för högstadiet för de elever som lämnar mellan- respektive högstadiet läsåret 2023/24 verkar stämma utifrån de scheman som gällt. Rektorn uppger vidare att simundervisning kan ligga på andra tider än idrottslektionerna på schemat men att dessa lektioner ska räknas in i undervisningstiden för idrott och hälsa. Rektorn säger att rektorn även räknat skolans "friluftsvvecka" som undervisningstid i idrott och hälsa, men tillägger att rektorn blir lite osäker på om det går att göra så.

Vad gäller språkval för mellanstadiet uppger rektorn att eleverna som går årskurs 6 läsåret 2023/24 har gjort sitt språkval inför innevarande läsår samt att eleverna kommer få sin undervisningstid i språkval under mellanstadiet eftersom alla elever läser tyska innan de gör sitt språkval.

Undervisning i svenska*Sagostund i årskurs 1*

Skolinspektionen har tagit del av scheman för läsåret 2023/24 och dokumentation över skolans personal, inklusive redogörelse för legitimation, behörighet, utbildning samt de ämnen respektive lärare undervisar i.

På två scheman för årskurs 1 finns positioner benämnda "sagostund" respektive "SV sagostund i tipin". Rektorn uppger att lektionen är en lektion i svenska som innebär högläsning och att eleverna får diskutera

högläsningboken och att klassläraren är med och väljer "stoffet" för dessa lektioner. Klassläraren och rektorn uppger att en lärare som arbetar i förskoleklassen undervisade på dessa lektioner under höstterminen 2023 och att en personal som är anställd som klassresurs undervisade under vårterminen 2024. Klassläraren, som ansvarar för undervisningen i svenska, uppger att läraren själv inte undervisat på dessa schemapositioner under läsåret 2023/24 och att läraren inte kan svara på vad eleverna gör under de lektionerna.

Teater i årskurs 9

Skolinspektionen har mottagit uppgifter om att eleverna i årskurs 9 arbetar med en teater som har dragit ut på tiden och där det är oklart vad eleverna ska lära sig.

Elever uppger att arbetet med teatern ingår i ämnet svenska och att de följer ett färdigt manus. De elever som vill ha en roll får en roll men elever kan också välja att vara scenarbetare eller göra rekvisita. Eleverna berättar vidare att uppspelet av teatern har blivit uppskjutet på grund av att elever varit borta eller ändrat sig och inte velat ha någon skådespelarroll. Lärare och rektorn deltar därför också som skådespelare i teatern för att alla roller ska vara tillsatta.

Lärare uppger att eleverna i årskurs 8 eller 9 årligen gör ett arbete med en teater. Manus väljs utifrån aktuell elevgrupp och förändras så att det ska flyta på bra med repliker. Detta år är det ett manus från ett tidigare år som ligger till grund men som årets elever har justerat. Ämnena som ingår i teatern är i första hand svenska men även musik och bild ingår delvis. Lärarna beskriver att det är en stor del av svenskämnet och att det ingår mycket dramatisering som även inkluderar sånger. Eleverna får träna på att lära sig repliker som de sedan framför muntligt. Dessutom tillverkar eleverna rekvisita och kulisser. Två lärare beskriver att det till största delen inriktas mot de muntliga delarna av det centrala innehållet i svenska inklusive att dramatisera men att det också innefattar textbearbetning samt studieteknik i och med att eleverna lär sig repliker utantill. Lärare uppger vidare att de allra flesta elever står på scenen men att några elever arbetar mer med rekvisita och liknande. En lärare uppger att svenskläraren, musikläraren och rektorn deltar i arbetet med teatern. Samtliga elever deltar i det förberedande arbetet kring teatern, som exempelvis att diskutera om författare. Arbetet har skett under fyra morgonperiodsveckor i svenska enligt timplanen för morgonperiod. Ingen tid har tagits från andra ämnen.

Rektorn uppger att teatern är ett årligt inslag och att det är årskurs 9 som arbetar med teatern i år men att det normalt brukar vara årskurs 8. De ämnen som ingår i arbetet med teatern är främst svenska men även musik. Detta läsår användes ett manus som redan var skrivet av elever från

tidigare år eftersom det blev tidsbrist. Rektorn beskriver vidare att eleverna både kan skådespela men även vara scenarbetare eller arbeta med kulisser. Rektorn och andra lärare har roller i teatern. Eleverna började arbetet med teatern under hösten 2023 på morgonperiod. Det centrala innehållet som behandlas är främst svenska. Den del av teatern som är musik har legat under de ordinarie musiklektionerna. Rektorn uppger att rektorn stämt av med läraren i svenska som säger att eleverna hunnit med det centrala innehållet som ska behandlas i svenska. Eleverna i årskurs 9 har ett överskott av tid i svenska som har uppstått under tidigare årskurser eftersom klassen då var en 6-7: a. Årskurs 6 har mer svenska i sin timplan än årskurs 7 vilket genererade mer tid i svenska även för årskurs 7 det året klassen var en 6-7: a.

Rättslig reglering

Undervisningstid

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Den minsta totala undervisningstiden utgör garanterad undervisningstid (10 kap. 5 § skollagen och 1 kap. 2 § skolförordningen).

Av bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) framgår minsta undervisningstid i timmar per stadium och ämne. Eleverna är i lågstadiet garanterade en minsta undervisningstid om 70 timmar i ämnet musik, i mellanstadiet 140 timmar i ämnet slöjd och 48 timmar i språkval samt i högstadiet 100 timmar i ämnet bild och 280 timmar i ämnet idrott och hälsa (9 kap. 3 § och bilaga 1 skolförordningen).¹

Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden (9 kap. 4 § skolförordningen).

Avvikelser från den stadiindelade timplanen kan göras för enskilda elever genom beslut om anpassad studiegång, anpassad timplan och prioriterad timplan (3 kap. 12 och 12 h §§ skollagen och 9 kap. 4 a § skolförordningen).

Undervisning i språkval

Moderna språk ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval. Huvudmannen ska som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska. Huvudmannen ska sträva efter att därutöver erbjuda andra språk som språkval. En elev kan även välja att läsa sitt modersmål,

---

¹ För elever som påbörjar årskurs 1-9 från och med höstterminen 2024 gäller en ny timplan genom förordning om ändring i skolförordningen (2023:945)

svenska eller svenska som andraspråk, engelska eller teckenspråk som språkval (10 kap. 4 § skollagen och 9 kap. 5-6 §§ skolförordningen).

Undervisning i svenska

I de muntliga delarna av det centrala innehållet för svenska i årskurs 7-9 ingår olika former av samtal, att delta aktivt, uttrycka känslor, tankar och kunskaper, lyssna, ställa frågor och föra resonemang samt formulera och bemöta argument, att leda ett samtal och sammanfatta huvuddragen i vad som sagts samt muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte, mottagare och sammanhang. Talmanus och olika verktyg för att planera och genomföra muntliga presentationer, såväl med som utan digital teknik (1 kap. 11 § skollagen, 9 kap. 1 § skolförordningen och Lgr 22, 5.18 Svenska).

Undervisning under ledning av lärare

Med undervisning avses processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden. Med utbildning avses verksamhet som bedrivs av en huvudman inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter (1 kap. 3 § skollagen). En legitimerad lärare ansvarar för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, om inte någon av skollagens undantag är tillämpliga (2 kap. 13, 15, 17 och 18 §§ skollagen).

Bestämmelser om anställning av lärare finns i 2 kap. 20–21 §§ skollagen.

I förarbeten till skollagen anges att i definitionen av begreppet undervisning ligger att lärandeprocessen sker under ledning av lärare. Med detta menas inte att dessa måste vara närvarande i undervisningslokalen eller motsvarande all lektionstid. Tanken är dock att för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste en lärare ha det övergripande ansvaret för det som ska göras (prop. 2009/10:165, s. 633). Vidare anges att det utöver utbildade lärare kan finnas annan personal som deltar i skolarbetet, som till exempel elevassistenter. Dessa kan, som ytterligare vuxna i undervisningssituationen, bidra till att skapa trygghet för eleverna och på olika sätt medverka i genomförandet av undervisningen. Dock ska resurspersoner som inte har en utbildning för den aktuella undervisningen inte heller vara de som ansvarar för undervisningen (prop. 2009/10:165, s. 262-263).

Skolinspektionens bedömning

Undervisningstid

Skolinspektionen bedömer inledningsvis att tidigare konstaterade brister vad gäller utformningen av huvudmannens timplan samt undervisningstiden i natur- och samhällsorienterande ämnen i låg- och mellanstadiet samt hem- och konsumentkunskap, matematik och natur- och samhällsorienterande ämnen i högstadiet nu har avhjälpats.

Skolinspektionen bedömer dock att det fortfarande finns brister gällande den garanterade undervisningstiden. Även om den av huvudmannen beslutade timplanen för skolan överensstämmer med den nationella timplanen och föreskriven garanterad undervisningstid, så understiger den schemalagda undervisningstiden i flera ämnen den undervisningstid som följer av huvudmannens timplan och därmed även den garanterade undervisningstiden. Detta gäller i lågstadiet ämnet musik, i mellanstadiet ämnena slöjd och språkval samt i högstadiet ämnet bild. Det finns även frågetecken kring undervisningstiden i ämnet idrott och hälsa i högstadiet.

Rektorn har fått tagit del av Skolinspektionens beräkningar av den schemalagda undervisningstiden. Beträffande undervisningstiden i språkval i mellanstadiet har rektorn invänt att alla elever utöver den schemalagda tiden i språkval dessförinnan även erhållit undervisning i tyska. Skolinspektionen bedömer emellertid att den undervisningstid som eleverna fått i tyska innan eleverna gjort sitt språkval inte kan räknas till den garanterade undervisningstiden i språkval eftersom denna tid avser undervisning i det språk som eleven själv har valt. Rektorn har vidare inte presenterat några förklaringar till de avvikelser som finns mellan huvudmannens timplan och skolans scheman vad gäller undervisningstiden i musik i lågstadiet, slöjd i mellanstadiet och bild i högstadiet. Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att eleverna inte får sin garanterade undervisningstid i dessa ämnen, vilket utgör en brist.

Beträffande undervisningstiden i idrott och hälsa i högstadiet har rektorn uppgett att simundervisning ibland sker på andra lektioner än på lektioner i idrott och hälsa samt att rektorn räknat skolans friluftsvvecka till den garanterade undervisningstiden i ämnet. Skolinspektionen bedömer att det utifrån dessa uppgifter inte kan anses visat att eleverna får för lite undervisningstid i idrott och hälsa i högstadiet. Skolinspektionen noterar emellertid att det finns en risk att det tagits tid från andra ämnen till förmån för simundervisning. Skolinspektionen vill även framhålla att om skolan vill räkna skolans friluftsvvecka till den garanterade undervisningstiden i idrott och hälsa måste de aktiviteter som sker under denna vecka ske under ledning av lärare som ansvarar för undervisningen i idrott och hälsa samt utgå från ämnets syfte och centrala innehåll.

Skolinspektionen konstaterar att de påtalade bristerna försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen och att myndigheten redan i tidigare beslut bedömt att skolan brister vad gäller den garanterade undervisningstiden, även om det då var andra ämnen än de nu aktuella som var drabbade. Den garanterade undervisningstiden syftar till att ge eleverna möjlighet att nå målen för utbildningen och att säkerställa en likvärdig utbildning. Det är därför allvarligt att det vid skolan förekommer upprepade avvikelser från den nationella timplanen som sammantaget innebär att eleverna i betydande omfattning går miste om undervisningstid som de har rätt till. Det framgår även att det finns elever i årskurs 9 som kommer att lämna grundskolan utan att ha fått den minsta garanterade undervisningstiden.

Undervisning i svenska

Skolinspektionen bedömer att all undervisning i ämnet svenska i årskurs 1 inte bedrivs under ledning av lärare, vilket utgör en brist. Skolinspektionen bedömer vidare att all undervisning i ämnet svenska i årskurs 9 inte utgår från ämnets syfte och centrala innehåll, vilket utgör en brist.

Av utredningen framgår att eleverna i årskurs 1 har 30 minuters sagostund per vecka. Rektorn uppger att sagostunden räknas till undervisningen i svenska, men av utredningen framgår att den lärare som ansvarar för undervisningen i svenska i årskurs 1 inte har varit delaktigt i vare sig planering, genomförande eller bedömning av de aktiviteter som genomförs under dessa lektioner. Detta innebär att dessa lektioner inte kan anses bedrivas under ledning av lärare och därmed anses utgöra undervisning i skollagens mening, vilket utgör en brist.

Skolinspektionen bedömer även att arbetet med teatern i årskurs 9 inte kan betraktas som undervisning i svenska. Av utredningen i ärendet framgår att eleverna inom ramen för arbetet med teatern har fått lära sig repliker utifrån ett färdigt manus samt att skolan är av uppfattningen att eleverna därvid får undervisning utifrån de muntliga delarna av svenskämnet. Lärarna har vidare uppgett att eleverna även fått arbeta med textbearbetning, men av uppgifter från elever och rektorn framgår att eleverna under innevarande läsår har använt ett färdigt manus från tidigare läsår. Det framgår således inte att någon textbearbetning ingått i arbetet med teatern. Skolinspektionen bedömer att inläring och framställning av färdiga repliker inte kan anses falla inom det centrala innehållet i de muntliga delarna av svenskämnet. Vidare framgår att det finns elever som inte har aktiva roller i teatern utan som arbetar med att exempelvis tillverka kulisser, varför dessa elever inte övar på någon muntlig framställning alls. Dessa omständigheter innebär sammantaget att en del av den undervisning som eleverna i årskurs 9 får i ämnet svenska inte kan anses utgå från ämnets syfte och centrala innehåll, vilket utgör en brist.

Ovan nämnda brister medför att sagostunden i årskurs 1 och teatern i årskurs 9 inte kan räknas till den garanterade undervisningstiden i svenska. Det finns emellertid uppgifter om att eleverna i årskurs 9 har ett överskott av tid i svenska, varför det inte kan anses visat att eleverna inte fått sin garanterade undervisningstid i ämnet. Skolinspektionen bedömer emellertid att tid som schemalagts som undervisning i ett visst ämne ska utgå från ämnets syfte och centrala innehåll samt ske under ledning av lärare, oaktat om det finns ett överskott av tid i aktuellt ämne. Om en skola därutöver vill erbjuda andra aktiviteter än undervisning inom ramen för utbildningen får detta ske utanför den schemalagda ämnesundervisningen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Vidarskolan AB (svb):s verksamhet vid Östersunds Waldorfskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller garanterad undervisningstid. Skolinspektionen bedömer att bristen utgör ett allvarligt missförhållande. Det finns därför skäl att förelägga Vidarskolan AB (svb) att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Frånvarohantering

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterade i uppföljningsbeslut den 16 november 2023 att det fortfarande fanns brister i Östersunds Waldorfskolas arbete med frånvarohantering. Det fanns tre elever med en upprepad eller längre frånvaro där skolan inte utrett orsakerna till frånvaron. Elevhälsan deltog inte alltid i de utredningar som genomfördes och huvudmannen anmälde heller inte till elevernas hemkommuner i de fall där en frånvaroutredning inletts.

Av huvudmannens redovisning framgår skolans rutiner kring frånvarohantering samt att en genomgång av dessa har skett med personalen vid flera tillfällen under höstterminen 2023. Av rutinerna framgår att en utredning av orsakerna till en elevs frånvaro ska ske skyndsamt och att elevhälsan ska delta vid fördjupade frånvaroutredningar, vilket sker när frånvaron överstiger 20 procent under en månads tid och därefter inte minskar. Av huvudmannens redovisning framgår vidare att fyra fördjupade frånvaroutredningar genomförts under läsåret 2023/24

fram till och med redovisningsdatum. I samtliga fall har elev, vårdnadshavare och elevhälsa deltagit i utredningarna. Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår vidare att fördjupade utredningar är påbörjade/ska påbörjas för fler elever samt att enkla frånvaroutredningar har genomförts för ett antal elever. Rektorn uppger i intervju att en enkel frånvaroutredning inte är en utredning av orsakerna till en elevs frånvaro, men uppger senare skriftligt att en enkel frånvaroutredning visst är en utredning av orsakerna till en elevs frånvaro.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen till och med redovisningsdatumet har gjort två anmälningar till elevernas hemkommuner om att en frånvaroutredning inletts. Rektorn uppger att samtliga fyra elever som har en fördjupad frånvaroutredning är hemmahörande i Östersunds kommun och att huvudmannen tiden efter redovisningen anmält till Östersunds kommun att en frånvaroutredning inletts för ytterligare en av de eleverna. Rektorn uppger vidare att en av eleverna ännu inte är anmäld då rektorn vill ha återkoppling från vården innan anmälan görs, bland annat för att kunna förklara orsakerna till frånvaron för hemkommunen. Efter redovisningsdatum har en frånvaroutredning även inletts för en elev hemmahörande i Krokoms kommun, och enligt rektorn är en anmälan till hemkommunen på gång.

Rättslig reglering

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från grundskolan ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens grundskola fullgör sin skolgång. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts vid en skolenhet med en annan huvudman än hemkommunen ska huvudmannen snarast lämna uppgift om detta till hemkommunen (7 kap. 22 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att bristerna i tidigare beslut rörande att utreda orsakerna till frånvaron när en elev har upprepad eller längre frånvaro från skolan samt att elevhälsan ska delta i utredningarna är avhjälpta.

Skolinspektionen bedömer dock att den tidigare bristen avseende att huvudmannen anmäler till hemkommunen i de fall där en frånvaroutredning inletts kvarstår. Även om en anmälan gjorts i vissa fall finns det elever där en anmälan inte gjorts trots att en utredning av orsakerna till elevernas frånvaro har genomförts eller i vart fall påbörjats.

Anmälan ska ske så snart en frånvaroutredning inletts, vilket innebär att huvudmannen inte kan vänta med en anmälan tills viss information kunnat tillföras utredningen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Vidarskolan AB (svb):s verksamhet vid Östersunds Waldorfskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller frånvarohantering. Utredningen visar dock att huvudmannen delvis följt tidigare föreläggande. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Vidarskolan AB (svb) en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterade i uppföljningsbeslut den 16 november 2023 att det fortfarande fanns brister i Östersunds Waldorfskolas arbete med särskilt stöd genom att tre elever hade åtgärdsprogram trots att utredningar av elevernas behov av särskilt stöd inte hade genomförts, att det av åtgärdsprogram inte framgick när utvärdering ska ske samt att utvärdering av åtgärdsprogram i flera fall inte genomfördes.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn dokumenterat att fem utredningar om särskilt stöd startats under uppföljningsperioden samt för vilka elever. I samtliga fall har rektorn fattat beslut om att åtgärdsprogram ska utarbetas.

Lärare uppger att de anmält fler elever för utredning om särskilt stöd tiden efter redovisningsdatum och att utredningarna för dessa är färdigställda inom kort. Lärarna uppger vidare att de i de flesta fall deltar vid utvärdering av åtgärdsprogram.

Representanter från elevhälsan uppger att elevhälsan deltagit i utredningar om särskilt stöd för alla elever som anmälts. De uppger vidare att de deltar vid vissa utvärderingar av åtgärdsprogram men inte alla.

Rektorn uppger att rektorn och specialläraren deltar i samtliga utredningar om särskilt stöd samt att även klasslärare deltar i viss mån. Utredningar har startats för alla elever som anmälts. Rektorn och lärare uppger vidare att

om utvärderingen av ett åtgärdsprogram visar att stödet fortsatt behövs fattar rektorn beslut om detta och ett nytt åtgärdsprogram utarbetas.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram. Av dessa framgår datum för när utvärdering ska ske och vem som är ansvarig för utvärderingen.

Rektorn har inkommit med en förteckning över samtliga elever som ges särskilt stöd, när anmälan gjorts, när utredning om särskilt stöd startats och när rektorn fattat beslut om att åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte. Av förteckningen framgår att utredningar om särskilt stöd nu har genomförts för en av de tre elever för vilka Skolinspektionen vid tillsynen under läsåret 2021/22 liksom vid uppföljningen under läsåret 2022/23 konstaterade hade åtgärdsprogram men utan att några utredningar genomförts. De två övriga eleverna går inte längre kvar vid skolan.

Rättslig reglering

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska rektorn se till att elevens behov av stöd skyndsamt utreds. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen (3 kap. 9 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område och att tidigare konstaterade brister har avhjälpats. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Hantering och förvaring av nationella prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterade i uppföljningsbeslut den 16 november 2023 att det fanns brister i Östersunds Waldorfskolas hantering och förvaring av nationella prov.

Av huvudmannens redovisning framgår att ett låsbart plåtskåp köpts in där proven förvaras. Vid Skolinspektionens besök vid skolan konstaterar myndigheten att samtliga prov, både de som levererats till skolan under vårterminen samt tidigare genomförda prov inklusive elevlösningar, förvaras i skåpet. Rektorn uppger vidare att nationella prov nu levereras till skolan efter klockan 16, vilket innebär att det bara är personal kvar på skolan som kan ta emot leveransen.

Rättslig reglering

Huvudmannen för en fristående skola som genomför nationella prov ska bevara elevlösningar av de nationella proven (26 kap. 28 § skollagen).

Skolenheten ska ha rutiner för att ta emot en leverans av ett prov på ett sådant sätt att det säkerställs att provets innehåll inte blir känt. På en skolenhet med en enskild huvudman ska ett nationellt prov hanteras på ett sådant sätt att provets syfte inte motverkas. Detta gäller även under den tid som provet kan komma att återanvändas av Skolverket. Ett prov ska förvaras inlåst på en skolenhet på ett sådant sätt att det säkerställs att provets innehåll inte blir känt före föreskriven provtidpunkt, föreskrivet provdatum, föreskriven provperiod eller under föreskriven användningstid. Efter föreskriven provtidpunkt, föreskrivet provdatum, föreskriven provperiod eller föreskriven användningstid ska ett prov förvaras på ett sådant sätt att det säkerställs att Skolverket kan återanvända provet under den tid som har föreskrivits. Elevlösningarna ska bevaras i tre år efter provets genomförande och kan därefter makuleras (6, 10 och 23 §§ Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2013:19] om hantering och genomförande av nationella prov).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område och att tidigare konstaterade brister har avhjälpats. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterade i uppföljningsbeslut den 16 november 2023 att det fanns brister i Östersunds Waldorfskolas hantering av disciplinära åtgärder eftersom beslut om disciplinära åtgärder i form av utvisning och avstängning fattats utan att det dokumenterats i samtliga fall.

Av huvudmannens redovisning framgår att de disciplinära åtgärder som vidtagits under innevarande läsår har dokumenterats skriftligt av den som genomfört åtgärden. Vidare uppger lärare att det förekommit att disciplinära åtgärder vidtagits och att de då dokumenterar dem skriftligt på särskilda blanketter som skolan utarbetat.

Skolinspektionen har tagit del av samtliga dokumenterade disciplinära åtgärder som vidtagits under läsåret 2023/24. Av dessa framgår vilken disciplinär åtgärd som vidtagits, vilken föreskrift som tillämpats, omständigheter som legat till grund för beslutet, datum och tidpunkt samt vem som fattat beslutet om den disciplinära åtgärden.

Rättslig reglering

I 5 kap. 7 och 14 §§ skollagen finns bestämmelser om förutsättningarna för disciplinära åtgärder i form av utvisning och avstängning av elev. Beslut som vidtas i enlighet med bestämmelserna ska dokumenteras skriftligt av den som vidtar åtgärden och innehålla uppgifter om dag för beslutet, vad beslutet innehåller, vem som fattat beslutet och en klagande motivering. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som varit avgörande för beslutet (5 kap. 24 § och 29 kap. 10 § skollagen samt 31 och 32 §§ förvaltningslagen (2017:900)).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område och att tidigare konstaterad brist har avhjälpats. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av jurist Ellen Kalman.

Utredare Anders Holmgren har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Anna Karlsson medverkat.